

A modul kódja:

GYÖM_4_1

A MODUL CÍME

„TAVASZI ZSONGÁS”

A modul felhasználási területe: első évfolyam

KÉSZÍTETTE:

HORVÁTH SÁNDORNÉ

ISKOLA NEVE: HÁRY LÁSZLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA

A modul végleges változatának kialakításban közreműködtek (bikoriskolák szakértői):

1.2.....3.....

4.....5.....6.....

Iskola neve:

MODULTÉRKÉP

A modul kiemelt, és általános céljai:

Nemzeti azonosságtudat kialakítása, helyi hagyományokhoz kapcsolódó népszokások megismerése, ápolása, beépítése az intézmény szabadidős tevékenységébe

Tartalmi fókusz: szabadidőhöz köthető tevékenységek

Fejlesztési fókuszok: (verbális- nyelvi, térbeli-vizuális)

I. Hosszú távú:

- Népünk múltjának megismerése
- Nemzeti azonosságtudat kialakítása
- Énkép, önismeret fejlesztése
- Erkölcsi, esztétikai érzék fejlesztése
- Verbális kifejezőképesség fejlesztése
- Normakövetés

II. Rövid távú:

- Szövegértés fejlesztése
- Önálló feladatvégzés gyakorlása
- Hangzó és néma olvasás gyakorlása
- Együttműködő készség fejlesztése

A modul kapcsolódik a következő modulokhoz	Téma: Szent Mihály napi hagyományok, Márton napi hagyományok, Angyalszárnyak suhogása, Szent Gergely jeles napja Évfolyam: alsó tagozat		
A megvalósításához szükséges szakmai kompetenciák	Kooperatív technikák alkalmazása Drámapedagógiai jártasság Népi hagyományok ismerete Kézműves tevékenységekben való jártasság		
1. Részmodul címe „Tavaszi szél vizet áraszt...”	2. Részmodul címe „Kivirradt a tavasz húsvét napjára...”	3. Részmodul címe „Mi van ma, mi van ma? Piros pünkösdi napja...”	4. Részmodul címe
Célok: A tavaszhoz kapcsolódó népi hagyományok megismerése	Célok: A húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó népi hagyományok ápolása	Célok A pünkösdi hagyományok megismerése	
A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szociális kompetenciák Zenei hallás fejlesztése Összefüggések felismerése Egymásra figyelés fejlesztése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Szövegértés, beszédképesség fejlesztése Összefüggések felismerése Beszédképesség fejlesztése	A részmodulban fejlesztendő kompetenciák: Anyanyelvi kommunikáció Hangzó olvasás fejlesztése	

		Szociális kompetenciák Szabálykövető magatartás fejlesztése	
Tartalmi egységek bemutatása (tartalom vázlatos leírása) Csoportalakítás Zenehallgatás Mondóka ritmizálása Új tartalom feldolgozása Mesehallgatás Kézműves tevékenység	Tartalmi egységek bemutatása (tartalom vázlatos leírása) Csoportalakítás Zenehallgatás Mondóka ritmizálása Új tartalom feldolgozása Versmondó verseny Kézműves tevékenység	Tartalmi egységek bemutatása (tartalom vázlatos leírása) Csoportalakítás Zenehallgatás Mondóka ritmizálása Szövegértés feladatok Népi játékok Kézműves tevékenység	
Részmodul időkerete 2 óra	Részmodul időkerete 2 óra	Részmodul időkerete: 2 óra	
A modul összórászama: 6 óra			

A modul megvalósításához szükséges eszközök/ megoldások:

	Becsült költség
Utazás, szervezés, partnerek bevonása	
Partnerek: szülők, pedagógusok	
Tárgyi eszközök: számítógép, projektor	
Anyagigény: akrilfesték: filc, színes: Facsipesz natúr 25 db 3 cm-es / Színes karton: Krepp papír Fehér karton	598 Ft/db 849Ft/m 420Ft 120Ft/ db 75Ft/ szín 198Ft/db
Egyéb, speciális igény	

MODULHOZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS ISMERETEK:

Hagyományörzés

Jeles napok

Az iskoláknak nagy gondot kell fordítani a magyar hagyományápolásra, a múlt tiszteletére. A XXI. sz. embere nagyon keveset tud a régi idők népszokásairól, amelyekben a magyar nép lelkivilága, parasztságunk szellemi kultúrája olyan jellemzően mutatkozott meg. Legtöbb népszokásunk az ünnepekhez, az esztendő jeles napjaihoz fűződik, ezek az ünnepek hosszú századokon át a paraszti közösség ünnepei voltak. A hagyományos paraszti világban nem kellett mindig külön tanítani pl. a néptáncokat, népdalokat, kézműves technikákat, hiszen mindezeket főként utánnézéssel, sajátították el a kisgyermek nagyobb testvéreiktől, szüleiktől, nagyszüleiktől, így módon nevelődtek bele a hagyományokba. Ma nagyon fontos, hogy az iskolai oktatásban kiemelkedő szerepet kapjanak a hagyományok, különösképpen a helyi hagyományok ápolása, feltárása. Az oktatásban is fontos a néphagyományok továbbadása, éltetése. A hagyományokkal, különösen a helyi hagyományokkal már gyermekkorától kezdve kell megismertetni a tanulókat. A még mindenre nyitott kisgyermek sokkal fogékonyabb a néphagyományok befogadására, újjáélesztésére.

A népszokásokkal való ismerkedés bővíti a tanulók kultúrtörténeti ismereteit, elősegíti olyan tanulói magatartás kialakulását, melynek lényeges eleme a hagyományörzés, a népi kultúra nemzeti értékeinek megbecsülése. Ünnepeinkkel, hagyományainkkal azt szeretnénk elérni, hogy a gyerekek érezzék meg: a világnak, amelybe beleszülettek múltja és jövője van. Az életben legfontosabb dolog a szeretet, az egymásnak örömet szerző emberi összetartozás, ezért vagyunk a világon, és e világban ne csak legyünk, hanem otthon is érezzük magunkat.

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne”

(Tamási Áron)

Gyermekeink a családokban alig, vagy egyáltalán nem találkoznak hagyományokkal. Többségük népmesét, népdalt is ritkán hall. Mindennapi életünkben sajnos ezeket az értékeket kiszorítják a műmesék, gépi zene, rádió, televízió. Iskoláink feladata, hogy ezeket a már-már elveszni látszó hagyományokat jeles alkalmakon, napokon megismertessük tanulóinkkal.

Szinte nincs olyan hónap, amelyhez ne kapcsolódna valamilyen jeles napi esemény. Fontos, hogy az országunkban élő diákjainkkal sikerül megszerettetni népi kultúránkat. Alsós tanulóknak népi gyermekjáték szakkör szervezhető, melyen a már-már elfeledett énekes népi gyermekjátékok taníthatók meg. A szakkörrel fel lehet lépni a környező települések hagyományörző rendezvényein. Az országnak minden pontján szerveznek ilyen eseményeket.

Ha van megfelelő szakember, akkor citera együttes is alapítható. A gyerekek könnyen tanulják a tájegységek szerint összeállított dalsokrokat. Minden ünnepély színes programja lehet, mikor a diákok fellépnek.

A hagyományos rajz és technika tantárgyak tanítása helyett kézművesség tantárgy is létrehozható, melynek keretein belül tanulók megismerkedhetnek a tárgyalgó népi kultúra sokszínűségével. E tantárgy szervesen kapcsolódik a második és harmadik osztályban szervezett modulokhoz.

A hagyományörzés fontosságára már kisiskolás korban fel kell hívni a diákok figyelmét. Így jött az ötlet, hogy nemcsak szakköri, de tanórai keretek között is működhet ez a munka. A moduláris oktatás jó keretet ad ennek a megvalósítására. Az első osztályos gyerekek óvodából hozott ismereteiket tovább bővíthetjük.

1. Részmodul

„Tavaszi szél vizet áraszt...”

Tavasza a néphagyományban

Tavasszal a természet újjáéled. A régi korok emberei ezer szállal kapcsolódtak a természethez. Nemcsak munkájukat, életüket, de örömeiket, bánatukat is befolyásolta a természet örök változása. Élet és halál párhuzamát látták a tél és a nyár kettőseben. Mindez szabályozta életüket, melyet az ünnepek osztottak kisebb nagyobb szakaszokra. A magyar népnél igen gazdag hiedelem- és szokáskincs kapcsolódott a tavasz beköszöntéhez. Az elkövetkezőkben ebből nyújtunk néhányat a tanulóknak, több oldalról megközelítve a témát.

I. RÁHANGOLÓDÁS

Népdalok a tavaszról

II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA

Mondókák

Találós kérdések

Mesehallgatás

Kézműves tevékenység

III. ÉRTÉKELÉS

Spontán csoportok kialakítása a tavaszi virágok segítségével (2 perc)

- Hóvirág, ibolya, nárcisz, jácint kép a csoportokban

(Az azonos virágot húzó gyerekek egy csoportba kerülnek)

I. RÁHANGOLÓDÁS (15 perc)

- Népzenei felvétel meghallgatása

Tavaszi szél vizet áraszt

<http://www.youtube.com/watch?v=dCB66y5haBU>

- Képes keresztrejtvény (melléklet) Csoportmunka
Megfejtés: TAVASZ
- Gyerekekkel beszélgetés a tavaszról előzetes ismereteik alapján

II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA (100 perc)

Tavaszi mondóka tanulása (Melléklet)

A mondókában állatnevek keresése (csiga, tücsök, ló)

- Tavasszal kapcsolatos találós kérdések (Melléklet)
- Betűrejtvény (melléklet)
A virágos tavaszi fán betűk sorba rendezése Megfejtés: MÁRCIUS
Füzetbe leírják a megfejtést
- Szövegértés feladat: Rajzolj egy képet a mondatok tartalmának megfelelően!
- Tavasszal kapcsolatos szöveg olvasása, majd rajz készítése

A szöveg néma, önálló olvasása (jól olvasók)

Tanítói segítséggel (nehezebben olvasók)

A tavaszi szöveg hangzó olvasására is sor kerül a rajzok elkészítése után.

„A faágon két kismadár csiripel. Süt a nap. Kék az ég, csak egy felhő van rajta. A fa alatt mókus ugrándozik. A bokorról egy őz csipegeti a rügyeket. Egy sünn bújik elő az avarból.”

Az elkészült munkák megtekintése.

- Tavaszi mese meghallgatása (Devecsery László Katica Kata)

Megfigyelési szempontok a meséhez:

Milyen élőlények szerepelnek a mesében?

Mit kellett tenni a katicáknak, hogy pöttyöket szerezzenek?

Miért szeretett Katica a faluban jobban, mint a városban?

(A mese olvasása után beszélgetés a felmerülő témákról)

- Mese illusztrálása (tetszőleges technika)

Készítsetek csomagolópapírra közösen rajzot a mese egy-egy jelenetéhez! (csoportmunka)

Használhattok filctollakat, zsírkkrétát, színes ceruzát

A rajzok megtekintése, megbeszélés, hogy melyik jelenetet ábrázolja.

- Népi gyermekjáték

Bújj, bújj zöld ág című játék éneklése, eljátszása (teremrendezés sem kell hozzá)

TAVASZI AJTÓDÍSZ KÉSZÍTÉSE

Balesetvédelmi megbeszélés:

Ügyeljetek az olló használatára! Óvatosan bánjatok a ragasztóval, hogy a ruhátok le legyen maszatos!

Anyag és eszköz szükséglet

- ❖ Fehér karton Méret: fél A/4
- ❖ Egy-egy ív sárga, zöld, fehér, kék, rózsaszín origami papír
- ❖ Zöld krepp-papír
- ❖ Olló
- ❖ Ragasztó stift
- ❖ gyurmaragasztó

Elkészítés menete:

Rajzoljunk kartonpapírra két kört ugyanazzal a középponttal. Az egyiknek 14 cm, a másiknak 12 cm legyen az átmérője. (előkészítjük a gyerekeknek)

A kartonból kivágott karikát tekerjétek körbe a zöld krepp-papír csíkkal, majd a végét ragasszátok be, hogy fel ne bomlódjon! Ez lesz a koszorú alapja.

Most elkészítjük a szirmokat! Az egyes virágokhoz kinyírjuk a szükséges szirmokat. A sárga origami papírból készítsetek 5 db kört az alakmezek körberajzolásával. Válasszatok színes papírokat. A koszorú elkészítéséhez 40 db további körre lesz szükségetek.

Az egyes virágokhoz ragasszátok fel az 5 db színes szirmot a sárga körbe. További 5 szirmot középen hajtsatok félbe. A hajtás mentén kenjétek be ragasztóval az egyik felét, és ragasszátok az alsó szirmlevelekre. A többi virágot is így készítsétek el. Válasszatok vidám tavaszi színeket!

A zöld leveleket rajzoljátok körbe az alakmez segítségével. Középen hajtsatok félbe, majd ezeket is ragasszátok fel a virágok közé. Az elkészült koszorút kитеhetitek az ajtótokra!

III. ÉRTÉKELES AZ ADOTT SZEMPONTOK SZERINT

Önértékelés: (2 perc)

aktivitás, együttműködés, fegyelem, szabályok betartása

A csoportmunka értékelése: (1 perc)

a csoporton belüli előzetes megbeszélés alapján

2. Részmodul

„Kivirradt a tavasz ma húsvét napjára...”

Húsvét a néphagyományban

Húsvétkor ünnepli a kereszténység Jézus Krisztus feltámadását. A húsvét a legrégebbi keresztény ünnep és egyúttal a legjelentősebb is az egyházi év ünnepeinek sorában. A húsvét ünnepét megelőző vasárnap, virágvasárnapon arról emlékezik meg az egyház, hogy Krisztus pálmaágakat lengető tömeg éljenzése közepette vonult be számárháton Jeruzsálembe. A nagycsütörtök (zöldcsütörtök) Krisztusnak az Olajfák-hegyén történt elfogatását idézi emlékezetünkbe. Nagypéntek Krisztus Pilátus általi halálra ítélésének, megostorozásának és kereszthalálának a napja. Nagyszombat este körmenetekkel emlékezik meg a keresztény világ arról, hogy Jézus - amint azt előre megmondta - harmadnap, azaz húsvétvasárnap hajnalán feltámadt halottaiból.

Locsolkodás: A mondák szerint a húsvéti locsolás eredete Krisztus feltámadására vezethető vissza. A történet szerint a Jézus sírját őrző katonák igyekeztek víz locsolásával távol tartani azokat az asszonyokat, akik a feltámadást észlelték, illetve a későbbiekben hirdették.

Egy másik legenda a víz tisztító hatására, a keresztre enged következtetni, amit évszázadokkal korábban a tavaszi időszakban tartottak az emberek.

Bár a keresztény vallás az egész világon elterjedt, a húsvéti locsolkodásnak leginkább csak Közép-Európában jutott szerep. A locsolás jutalma az egész magyar nyelvterületen a piros vagy hímes tojás. A tojás ősi termékenység-szimbólum. A keresztény vallásban a feltámadó Krisztust jelképezi. A húsvéti tojás díszítésére számos technikát alkalmaztak. Leggyakrabban a hagymalevéllal festették meg, de nyerhettek sárga, zöld, kék színt a festőnövények levéből. A tojásdíszítés, tojáshímzés módja a viaszolás, a karcolás, a berzselés. Ügyes kovácsok patkolt tojást is készítettek. Országosan közismertek voltak a húsvéti tojásjátékok: Gurítás, dobálás, összeütés.

Húsvéti szimbólumok:

- *A tojás* ősi termékenység szimbólum, szinte minden népnél fellelhető.

A születés, a teremtés, a megújulás jelképe. A kereszténységben a feltámadás szimbóluma lett. A tojás szimbolikáját még a baromfitartással nem foglalkozó északi népeknél is felleljük, ők a madarak tojásait gyűjtötték az erdőn. Magyarország területén már az avar kori sírokban is találtak díszített tojásokat. A bukovinai székelyek a nagyhéten felállított jelképes Krisztus-sírba is tesznek díszes tojást.

- *A barkaág*, melyet a templomban is megszenteltek.

Ennek eredete a virágvasárnap ünnepléséhez nyúlik vissza. A mediterrán országokban ilyenkor pálmaágot vagy olajágot szentelnek, a hagyomány szerint ugyanis Jézus jeruzsálemi bevonulásakor az emberek a béke jelképét, pálmaágot tartottak a kezükben. A mi éghajlati viszonyaink közepette természetesen a pálmaág nem áll rendelkezésre, ezért itthon a barka vette át ennek szerepét. Északi országokban, ahol a barka sem nyílik ki Húsvétra, valamilyen éppen rügyező ágot vagy száraz virágokat visznek a templomba virágvasárnapon.

I. RÁHANGOLÓDÁS

Mondóka

Húsvéti népdal hallgatása

II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA

Mondókák

Találós kérdések

Locsolóvers szavaló verseny

Kézműves tevékenységek

III. ÉRTÉKELÉS

Adott szempont szerint

I. RÁHANGOLÓDÁS (10 PERC)

- Mondóka áprilisról
„Áprilisban zöld a mező
Bolondozik már az idő.”
- Húsvéti népdal hallgatása
(Szvorák Kati: Ma van húsvét napja...)
<http://www.youtube.com/watch?v=O0Ddk3Cv8Go>

II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA (105 perc)

- Húsvéti tojásokon betűkből szavak kirakása, a tojások kiszínezése és felragasztása (melléklet)

• A tojásokon a következő szavak lehetnek, melyek kapcsolódnak a húsvéhoz (BARKA, NYUSZI, TOJÁS, KÖLNI)

- Beszélgetés a húsvétról előzetes ismereteik alapján
- Húsvéti puzzle kirakása (melléklet)
- Locsolóvers rejtvény

Táblán lévő locsolóversekből hiányoznak a szavak. Párban kiegészítik a verseket

Egészíts ki a sorokat úgy, hogy rímeljenek a szavak! Ezeket a szavakat használd fel!

láttam várom hervadozzál tojás rózsavíz

Jó reggelt, jó reggelt,

Kerek erdőn jártam,

kedves liliomszál.

Piros tojást.....

Megöntözlek rózsavízzel,

bárány húzta rengő kocsin,

Hogy ne.....

Mindjárt ideszálltam.

Nesze hát

Gyöngyöm, gyöngyvirágom.

Hol a tojás, piros

Tarisznyámba várom.

Az elkészült munkák ellenőrzése

- Találós kérdések:

„Erdőn, mezőn jártam, kék ibolyát láttam, s az egyiknek tövében találós kérdést találtam.”

Tojás volt a lakása, míg meg nem született a kerek világra. Mi az? (*csibe*)

Télen fehér, nyáron barna, füle nagy, de farka kurta. Mi az? (*nyuszi*)

Csengő cseng a nyakában, kint legel a határban. Türelme nagy, orra pisze, puha gyapjú göndör szőre. Mi az? (*bárány*)

- Locsolóvers szavaló verseny

A fiúk előzetes megbeszélés után otthon már felkészülnek egy-egy kevésbé is locsolóvers elszavalására. A lányok pedig pontozással kiválasztják a legügyesebb szavalót. A pedagógus is részt vesz a legügyesebb kiválasztásába. A lányokat irányítani kell, mert ők sokszor szimpátia alapján döntenek. A jutalom lehet hímes tojás, vagy rajz.

Kézműves tevékenységek:

1. Húsvéti báránykák:

Anyag és eszközszükséglet:

- ❖ Fehér karton A/4 méret
- ❖ Két marék fehér szárazgyapjú
- ❖ Olló
- ❖ Fehér gyöngyfonal a felakasztáshoz
- ❖ Varrótű
- ❖ Ragasztó (Sulifix)

Balesetvédelem:

Ügyeljenek az olló helyes használatára! Óvatosan szúrjátok majd bele a kartonba, a tenyereteket nehogy megsértsétek! A száraz gyapjú szőszét ne lélegezzétek be!

Elkészítés menete:

Mindenki válasszon egy kicsi és egy nagyobb birka alaklemez! (melléklet)

Rajzoljátok fel a mintát a kartonra! Ügyeljenek az anyagtakarékosságra! Vágjátok ki a mintákat! Ügyeljenek a szemek helyére! A kivágott alaklemezeket kenjétek be ragasztóval! A ragasztó ne folyjon ki! A száraz gyapjúból tépjétek le annyit, hogy a barika testét befedje! A lábakat hagyjátok szabadon! Ha jól megtapadt a gyapjú, az alaklemez másik felét ugyanúgy készítsétek el! Végül fűzzétek fonalat a tübe! A két barikát a fonallal kössétek össze! A nagyobb barika felfüggesztéséhez fűzzétek át a fején a fonalat a tű segítségével és csomózzátok meg!

2. Húsvéti magos tojások

Anyag és eszközszükséglet:

- ❖ Színes kartonok
- ❖ Magok (rizs, szezám, lenmag, mák)
- ❖ Ragasztó,
- ❖ Tű, cérna a felakasztáshoz
- ❖ Olló
- ❖ Papírtálcák a magoknak

Balesetvédelem:

Óvatosan bánjatok az ollóval! Ügyeljenek az apró magokra! Nagyon potyognak, így vigyázzatok, hogy a papírtálcák ki ne boruljanak!

Elkészítés menete:

A sablon segítségével nyírjátok ki a tetszőleges színű kartonból a tojásokat! Folyékony ragasztóval rajzoljatok mintát rájuk! A ragasztós felével mártsátok bele a különböző apró magokba! A ragasztóba beletapadnak a magvak, így szép mintákat kaptok. Mind a két oldalt díszítsétek fel, majd hagyjátok kicsit száradni, nehogy a magok leperegjenek! A tojások tetejét tűvel bökjétek át, és fűzzetek bele cérnát! Ez lesz az akasztó. Díszítsétek vele a zöldellő ágakat!

III. ÉRTÉKEKÉLÉS

Önértékelés: (3 perc)

aktivitás, együttműködés, fegyelem, szabályok betartása

A csoportmunka értékelése: (2 perc)

a csoporton belüli előzetes megbeszélés alapján

3. Részmodul

„Mi van ma, mi van ma? Piros Pünkösdi napja...”

Pünkösdi a néphagyományban

Pünkösdt a keresztény egyház születésnapjának tartják. Húsvét utáni 50. napon ünnepli a keresztény világ a Szentlélek eljövételét és egyben az egyház megalapítását. Magyarországon csakúgy, mint Európa számos országában a Pünkösdi ünneplésében keverednek a keresztény illetve az ősi pogány, ókori elemek. A népszokásokban elsősorban a termékenység, a nász ünnepe, és ezek szimbolikus megjelenítése dominál. Pünkösdi ünneplésében fontos szerepet játszanak a virágok, elsősorban természetesen a pünkösdi rózsák.

Népszokások:

- Pünkösdi-király választás

A pünkösdi királyt a legények közül választják ügyességi versenyeken. Európa nagy részén a középkor óta élő szokás, gyakoriak a lovas versenyek, különféle ügyességi próbák, küzdelmek. Magyarországon a XVI. századtól kezdve vannak írásos nyomai a hagyománynak. A pünkösdi király megválasztása után egy évig "uralkodott", azaz ő parancsolt a többi legénynek, az ivóban ingyen ihatott, minden lakodalomra, mulatságra meghívták.

- Pünkösdi-királyné járás

Shokás volt pünkösdi királynét is választani a falubéli kislányok közül. A "királynő" feje fölé kendőből sátrat formálnak a többiek, így járnak sorba a falu házait, ahol rózsát, virágot

hintenek az udvarra. Köszöntőt mondanak, mely tulajdonképpen a termékenységvarázslások sorába tartozik. Énekelnek, táncolnak, adományként pedig almát, diót, tojást, esetleg néhány fillért kaptak.

- Mátkálás

Mátkálás vagy komatál küldés. Általában egynemű, ritkábban különemű fiatalok barátságának megpecsételése. A mátkatálat személyesen kellett vinni a megajándékozottnak, aki ha elfogadta a barátságot, ugyanezt a tálat kaláccsal, süteménnyel, gyümölccsel megrakva, hímzett kendővel letakarva küldte vissza.

- Zöldág-járás

A májusi pünkösd időszak jelentős szertartása a zöld ágak házba vitele. Az ablakokra, az ajtók fölé, a szobák falára, a kútgémre, a malmokra frissen vágott zöld ágakat tűztek. Az őszi termékenységvarázslások emléke ez a szokás, de egyben védelem is a rontás, a boszorkányok ellen. A földbe tűzött zöld ág a hiedelem szerint megóvjaa a vetést a jégveréstől, a kártevőktől.

I. RÁHANGOLÓDÁS

Népdalok a pünkösdről

II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA

Rejtvény

Szövegfeldolgozás

Népi játék

Kézműves tevékenység

III. ÉRTÉKELES

Csoportalakítás: (képek mellékletben)

A gyerekek puzzle darabokat húznak. A darabok egy-egy pünkösd kép részei. Az azonos kép darabjai megkeresik egymást. Összeállítják a képet, és felragasztják egy kartonra.

I. RÁHANGOLÓDÁS (15 perc)

- Ghymes együttes: Pünkösdre című népdal

<http://www.youtube.com/watch?v=nTAHxsXb4Xo>

- Pünkösd népdal tanulása hallás után

Mi van ma, mi van ma? s f m s f m

Piros pünkösd napja. m r m f s s

Holnap lesz, holnap lesz d d d m m m

a második napja.

d m r r d d

- Beszélgetés a képek segítségével pünkösdről

II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA (105 perc)

- Betűrejtvény

A betűhalmazban virágnevek keresése

(nácisz, ibolya, tulipán, liliom, jácint, rózsza, viola)

- Pünkösdhöz kapcsolódó szöveg feldolgozása

Szövegfeldolgozás lépései:

- A szöveg néma, önálló olvasása (jól olvasók) (8 perc)
- Tanítói segítséggel (nehezebben olvasók)

Tanári narráció:

Olvasás közben

Húzd alá a számodra ismeretlen szavakat, kifejezéseket!

Tegyél pipát ahhoz a részhez, amit már tudtál!

Tegyél felkiáltó jelet ahhoz a részhez, amiről most olvastál először!

Tegyél csillagot oda, ami számodra a legérdekesebb volt!

Számozd meg a bekezdéseket!

A gyerekek jelölésének megbeszélése, a szövegről eszükbe jutott gondolatok meghallgatása

- A szöveg hangzó olvasása

Csoportmunka:

1. Csoport szövege:

Pünköszt a keresztény egyházak jelentős ünnepe, mely a húsvét utáni 50. napon kezdődik. A Szentlélek eljövételének és az egyház születésének a napja ez. E mellett elődeink úgy gondolták, hogy a nyári munkák kezdete előtt köszönteni kell az új életet, imádkozni a bő termésért.

2. Csoport szövege:

A pünkösdi királyné-járás a kislányok pünkösdi köszöntője. A játék során négy kislány kíséri egy ötödiket: A legkisebbet, a legszebbet, a pünkösdi királynét, akinek a kezében rózsaszirmokkal teli kosár van.

3. Csoport szövege

Egy házhoz érve megállnak az ajtó előtt, és a kis királyné feje felett kendőt feszítenek ki. Énekelnek, majd a dal végén termékenységvarázsló mondókát mondanak, és közben felemelik a kis királynét. A végén a háznéptől ajándékot kapnak.

4. Csoport szövege

Pünkösdkor a falu legényei lovas versenyekkel, futással, bátorságpróbával mérték össze az erejüket. A győztes egy évig pünkösdi király lett. Hivatalos volt a falu minden mulatságába, ingyen ihatott a kocsmában, őrizték helyette az állatait.

- Szövegértés feladatok

- ❖ Kérdésekre válaszok keresése
- ❖ Igaz-hamis állítások
- ❖ Hiányos mondatok kiegészítése

1.csoport feladatai:

Húzd alá a választ a szövegben!

Igaz vagy hamis?

Mikor kezdődik a pünkösd?

A nagy őszi munkák előtt köszöntik az új életet.

Miért kell imádkozni e napon?

Ez a nap az keresztény egyház születésnapja.

Egészítsd ki a hiányos mondatokat!

Ezen a napon a eljövételét ünnepeljük. Ez az ünnep a50. napon van.

2.csoport feladatai:

Húzd alá a választ a szövegben!

Igaz vagy hamis?

Mi van a pünkösdi királyné kezében?

A játékban 6 kislány vesz részt.

Kik mondják a pünkösdi köszöntőt?

Aki a legszebb, az a királyné.

Egészítsd ki a hiányos mondatokat!

A kislányok a pünkösdi királyné-járás. A játékbankísér egy ötödiket.

3.csoport feladatai:

Húzd alá a választ a szövegben!

Igaz vagy hamis?

Mit feszítenek ki a királyné feje fölé?

A királyné feje fölé koszorút tartanak.

Mit kapnak a végén?

Énekelnek és mondókát is mondanak.

Egészítsd ki a hiányos mondatokat!

Amikor a házhoz érnek megállnak az Éneklés közben
..... a kis királynét.

4.csoport feladatai:

Húzd alá a választ a szövegben!

Igaz vagy hamis?

Mivel mérték össze erejüket a legények?

A falu leányai összemérték erejüket.

Meddig tartott a pünkösdi királyság?

A pünkösdi király állatait mások őrizték.

A feladatok ellenőrzése

- Népi játékok (Terem átrendezése)

Lányok e terem egyik felén félkörben állnak, fiúk a terem másik felén ugyanúgy.

A gyerekek a következő dalt énekelik: (melléklet)

Pipám, pipám pedrikám

Mit keresel szép leány

Keresem a párom!

Egy fiú kilép a többi közül és középre hív egy kislányt a következő szöveggel:

- Gyere elő legszebbik! (majd a következő párbeszédet játsszák:)

- Mit ettél ma?

- Sót, kenyeret.

- Mit ittál rá?

- Hideg vizet.

- Nézz az égre!

- Nem nézhetek.

- Köpj a földre!

- Nem köphetek. (ekkor a fiú megforgatja a lányt)

- Fordulj egyet, ha nem nevetsz, angyal lesz belőled.

(ha a lány elneveti magát zálogot ad, amit a játék végén kiváltanak)

- Nem nevettél, angyal vagy. (ilyenkor a lány a helyére megy és másik fiú másik lányt választ.)

Kézműves tevékenység

Pünkösdkor a tantermet is virágba lehet borítani a következő függönydísszel.

Függönydísz

Anyag és eszköz szükséglet:

- ❖ Facsipesz
- ❖ Színes krepp papírok
- ❖ Vatta
- ❖ Fonal
- ❖ Olló
- ❖ Ragasztópisztoly

Balesetvédelem:

A ragasztópisztoly égési sérülést okozhat, óvatosan bánj vele!

Elkészítés menet:

Válasszatok magatoknak tetszőleges színű papírt! Az alaklemez segítségével nyírjátok ki a virágok szirmait és a leveleket!

Először elkészítjük a virág közepét. Egy kis vattacsomót a tenyeretekben gömbölyítsetek össze, majd vonjátok be a krepp papírral! A végét fonallal szorosan kössétek el!

Fogjatok össze négy-öt szirmlevelet, és rendezzétek el a virág közepe körül! Majd a zöld papírból az alsó részre rakjátok a leveleket! Vigyázzatok, hogy a papír szét ne csússzon a kezetekben! Kössétek meg a szirmokat is jó szorosra! Ha a papír túl hosszan kilóg, vágjátok le egy kicsit a végéből! Végül az elkészült kis virágokat ragasztópisztollyal ragasszátok a csipeszre! *(Tanítói segítség)* Nagyon mutatós függönydísz lesz!

III. ÉRTÉKELÉS (5 PERC)

Szempontok: egyéni munka, csapatmunka

Aktivitás, önfegyelem, együttműködés a társakkal

MELLÉKLET

1. Részmodul Csoportalakításhoz képek

Képes keresztrejtvény

4.

2.

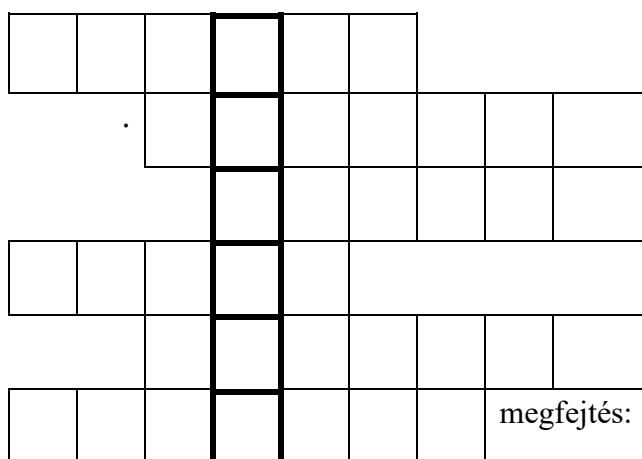
6.

5.

3.

Tavaszi mondóka:

Csigabiga gyere ki!

Szebb világ van idekint.

Bújj ki kapud aljába!

Ló búsuljon magába.

Öt-hat tücsök muzsikál.

Ha a lábad táncra áll.

Járod akár száz napig,

Míg bocskorod elkopik.

Csigabiga gyere ki!

Szebb világ van ideki!

Találós kérdések:

Nem fúj már és nem havaz,
Itt van, itt van a *(tavasz)*

Magasabb a nádszálnál.
Vékonyabb a toronynál.
(napsugár)

Havat olvaszt, vizet ont,
Fényt áraszt, lombot bont
(tavasz)

Ki lehet az, ki lehet az, ki a jeget összetörte,
S hegytetőről le a völgybe a havat mind lesöpörte?
Telet úzó, fűnövesztő,
Haranghangú, csengettyűző,
A természetet felébresztő kikelet. Vajon ki lehet?
(tavasz)

DEVECSERY LÁSZLÓ: KATICA KATA

KATICA KATA A RIBIZLI EGYIK LEVELÉN LAKOTT. A FELSŐ ÁG NEGYEDIK LEVELÉT SZERETTE A LEGJOBBAN. NAPSÜTÉSSEN, – HA NEM VOLT SEMMI DOLGA – MINDIG OTT NAPOZOTT. AMIKOR ESETT AZ ESŐ, A LEVÉL ALJÁRA HÚZÓDOTT. HÁRMAN VOLTAK TESTVÉREK: KATA, ÉVI ÉS LALI. KATA VOLT A LEGIDŐSEBB, S NAGYON BÜSZKE A NÉGY PETTYÉRE. ÉVI EGYPETTYES, LALI KÉTPETTYES... NE GONDOLJÁTOK ÁM. HOGY A KATICÁK MINDJÁRT HÉT PETTYEL JÖNNEK A VILÁGRA! ÚGY KAPJÁK A PETTYEIKET, AKÁR A KATONÁK A CSILLAGOKAT. SZORGALMASAN DOLGOZNI KELL ÉRTE: EL KELL PUSZTÍTANI A LEVELEK APRÓ ÉLŐSKÖDŐIT, SEGÍTENI KELL A GYÜMÖLCSÖSBEN, S HA EGÉSZ ÉVBEN BECSÜLETTEL DOLGOZTAK, AKKOR KAPNAK EGY-EGY PETTYET.

KATICA KATA TEGNAP, AMIKOR ELREPÜLT A DIÓFA MELLETT, FURCSA BESZÉLGETÉST HALLOTT. A FÜSTIFECSKE CSALÁDOT MEGLÁTOGATTA VÁROSI ROKONUK, A MOLNÁRFECSKE. EMELETES HÁZAKRÓL, AUTÓKRÓL, SZÖKŐKUTAKRÓL, CSODÁLATOS FÉNYEKRŐL, NAGY FOLYÓVIZEKRŐL MESÉLT A VENDÉG. KATA ELCSODÁLKOZOTT, S ELHATÁROZTA: ELMEGY A VÁROSBA.

KORÁN REGGEL MEGSZÓLALT A DONGÓ-CSENGŐ-ÓRA, ÉBRESZTŐT ZÜMMÖGÖTT A LÁNYNAK. MIELŐTT KATA ELINDUL, GYORSAN ELMESÉLEM, MILYEN KÜLÖNLEGES

SZERKEZET EZ A DONGÓ-CSENGŐ-ÓRA.: MÁKGUBÓ A KÜLSEJE, RAJTA EGY AJTÓ, BENNE A DONGÓ, AKI EGY LASSAN FORGÓ SZÉLKERÉKEN ÜLDÖGÉL. A KERÉK ALATTI LYUKAKON FÚJ BE A SZELLŐ, S AHOGY FOROG KÖRBE, EGYSZER CSAK A CSÁPJÁVAL HOZZÁÉR AZ IDŐPÁLCIKÁHOZ, S AKKOR AZTÁN DONGANI ÉS BONGANI KEZD, AMÍG KATA FEL NEM ÉBRED. DONGÓ TÓNI CSORGATOTT MÉZET KAP CSERÉBE A SZOLGÁLATAIÉRT, AMIT KATICA A MÉHEKTŐL VÁSÁROL, S TÓNI LEGKÖZELEBB IS SZÍVESEN JÖN ÉBRESZTŐÓRÁNAK.

SZAVAMAT NE FELEJTSEM: KATICA KATA ÚTRA KELT. REPÜLT, REPÜLT, REPÜLT. AMIKOR ELFÁRADT, MEGPIHENT AZ ÚTSZÉLI JEGENYÉN. RÖVID PIHENŐ UTÁN HALADT TOVÁBB. MINTHA KÖDBE KERÜLT VOLNA. TRÜSSZÖGNI ÉS PRÜSSZÖGNI KEZDETT. MAJDNEM NEKIÜTKÖZÖTT EGY TORONYNAK, S EKKOR VETTE ÉSZRE, HOGY VALAMI FURCSA GYÁRKÉMÉNYRENGETEGBŐL SZÁLL FELFELÉ AZ A KÖDFÜST, AKAROM MONDANI: A FÜSTKÖD. ÖRÜLT, MIKOR TÁVOLABB KERÜLHETETT.

AZ A VALAMI, AMIRE LETELEPEDETT, HAMAROSAN MEGLENDÜLT ALATTA. AZT HITTE, MEGSÜKETÜL, S HOZZÁ MÉG LE IS ZUHAN. A HARANGOZÁS – SZERENCSÉRE – HAMAROSAN ABBAMARADT. SZÉDELEGVE REPÜLT TOVÁBB.

KÉSŐBB

LEPILLANTOTT:

– MICSODA FURA ÁRADAT! FÜSTÖLNEK, ZÖRÖGNEK, MOROGNAK, TÜLKÖLNEK. LEVEGŐT IS ALIG KAPNI TŐLÜK.

AUTÓT A FALUBAN IS LÁTOTT, DE ENNYIT! VÉGRE VALAMI ZÖLDET PILLANTOTT MEG. ODA SZÁLLT. AZ ERKÉLYLÁDÁBAN VIRÁGOK, S CSODÁK CSODÁJA AZ EGYIK LEVÉLEN EGY KATICÁT PILLANTOTT MEG. CSODÁLKOZVA PILLANTOTTAK EGYMÁSRA. KATA TÖRTE MEG A CSENDET:

– SZIA! ENGEM KATICA KATÁNAK HÍVNAK.

– SZIA! AZ ÉN NEVEM KATICA KARCSI! NE HARAGUDJ, DE EGY KICSIT SZÉDÜLÖK. A TESTVÉREIM IS ÍGY HALTAK MEG: ELSZÉDÜLTEK ÉS LEZUHANTAK.

– EZEN EGYÁLTALÁN NEM CSODÁLKOZOM. AZT MONDOM, GYERE VELEM! AHOL ÉN ÉLEK, OTT MINDIG TISZTA, FRISS A LEVEGŐ, S TÁPLÁLÉK IS VAN ELÉG!

– NEM BÁNOM, MENJÜNK!

ÓVATOSAN, MAGASABBAN REPÜLVE KELTEK ÚTRA. HAMAROSAN MEG IS

ÉRKEZTEK. ÚJABB LAKÓJA LETT A RIBIZLIBOKORNAK.
S AZÓTA BIZTOSAN BOLDOG HÉTPETTYES KATICABOGÁR KATA ÉS
KARCSI...

Kézműves tevékenység : Ajtódísz

Alaklemez:

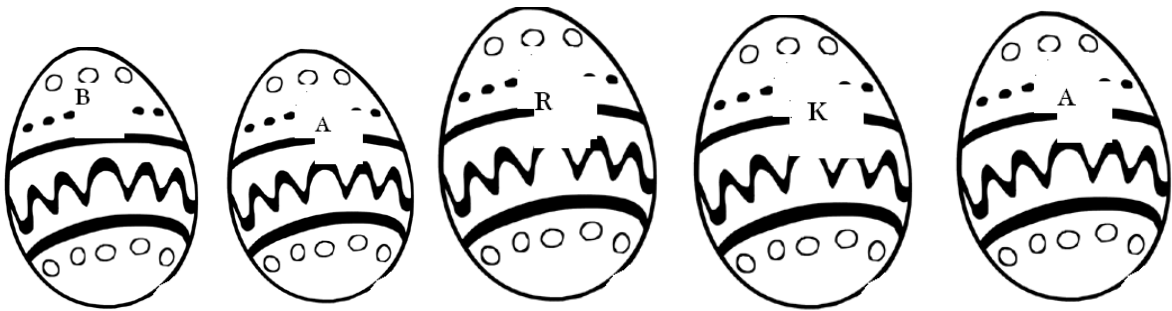
Virágkoszorú

Az elkészült gyerekmunka:

2.Részmodul melléklete

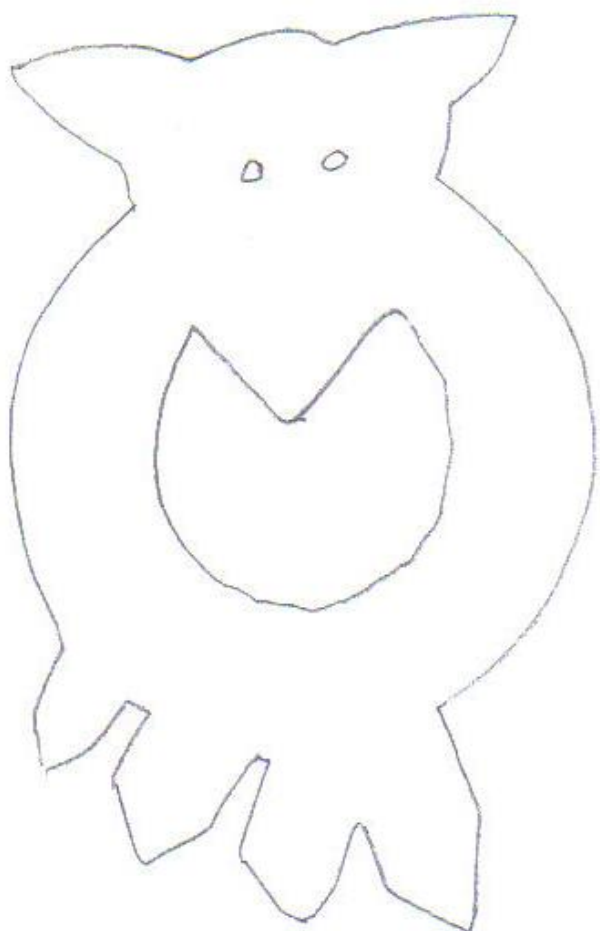
Húsvéti puzzle:

Locsolás illusztrálása:

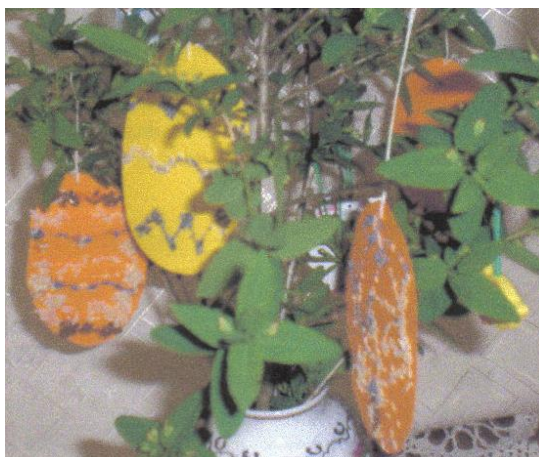

Kézműves tevékenységek: Húsvéti báránycák

Alaklemez:

Az elkészült gyerekmunkák:

3.Részmodul melléklete:

Csoportalakításhoz képek:

Betűrejtvény:

n	t	j	h	v	ő	i
á	u	l	ó	i	j	b
r	l	i	r	o	á	o
c	p	l	ó	l	c	l
i	á	i	z	a	i	y
s	n	o	s	e	n	a
z	k	m	a	n	t	f

A népi gyermekjáték dallama:

Kézműves tevékenység:

Az elkészült gyerekmunka:

